

Uchwała nr 199
Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 20 maja 2026 roku
w sprawie wzmocnienia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS),
Lokalnych Strategii Rozwoju oraz roli Lokalnych Grup Działania w kontekście
przyszłości polityki spójności Unii Europejskiej,
strategii „Right to Stay” oraz „Generation Renewal”

Na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338) oraz § 10 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2052), uchwala się stanowisko Rady Działalności Pożytku Publicznego w sprawie wzmocnienia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS), Lokalnych Strategii Rozwoju oraz roli Lokalnych Grup Działania w kontekście przyszłości polityki spójności Unii Europejskiej, strategii „Right to Stay” oraz „Generation Renewal”.

§ 1

1. Rada Działalności Pożytku Publicznego wyraża głębokie zaniepokojenie postępującymi procesami depopulacji obszarów wiejskich, odpływem młodych mieszkańców, ograniczonym dostępem do usług publicznych oraz pogłębiającym się ryzykiem marginalizacji społecznej i gospodarczej społeczności lokalnych.
2. Rada podkreśla, że osłabianie potencjału społecznego i gospodarczego obszarów wiejskich stanowi zagrożenie dla spójności społecznej i terytorialnej państwa, bezpieczeństwa żywnościowego, odporności gospodarczej oraz stabilności społecznej Europy.
3. Rada pozytywnie ocenia działania podejmowane na poziomie Unii Europejskiej w ramach strategii „Generation Renewal” oraz tworzonej strategii „Right to Stay”, wskazując jednocześnie, że skuteczna realizacja ich celów wymaga zapewnienia trwałych instrumentów finansowych oraz silnych mechanizmów rozwoju

terytorialnego w ramach przyszłych wieloletnich ram finansowych Unii Europejskiej.

4. Rada wskazuje, że rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS), realizowany za pośrednictwem Lokalnych Grup Działania wdrażających Lokalne Strategie Rozwoju, jest jednym z najbardziej skutecznych mechanizmów wzmocnienia kapitału społecznego, aktywności obywatelskiej, przedsiębiorczości lokalnej oraz odporności społeczności wiejskich.
5. Rada podkreśla, że Lokalne Grupy Działania od wielu lat skutecznie realizują działania służące:
 - wzmocnieniu aktywności obywatelskiej i kapitału społecznego,
 - wspieraniu przedsiębiorczości oraz tworzeniu lokalnych miejsc pracy,
 - angażowaniu młodzieży i lokalnych liderów,
 - rozwojowi usług społecznych i inicjatyw lokalnych,
 - budowaniu partnerstw międzysektorowych,
 - przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i terytorialnemu,
 - zwiększaniu atrakcyjności życia na obszarach wiejskich.
6. Rada sprzeciwia się rozwiązaniom ograniczającym możliwość wdrażania instrumentu LEADER oraz RLKS wyłącznie do wybranych obszarów problemowych lub obszarów o szczególnych niedogodnościach. Rada podkreśla, że takie rozwiązania prowadziłyby do nierównego dostępu mieszkańców do instrumentów rozwoju lokalnego.
7. Rada wskazuje również, że wielofunduszowy RLKS wymaga uproszczenia i harmonizacji zasad wdrażania pomiędzy funduszami europejskimi, tak aby instrument ten był rzeczywiście dostępny i skuteczny zarówno dla społeczności lokalnych, jak i instytucji wdrażających.

§ 2

Rada Działalności Pożytku Publicznego wnosi o:

1. Zachowanie silnego terytorialnego charakteru polityki spójności oraz zwiększenie wsparcia dla obszarów wiejskich i regionów zagrożonych depopulacją.

2. Uznanie RLKS za obowiązkowy instrument polityki rozwoju realizowany na obszarze całego kraju, bez możliwości ograniczania jego wdrażania wyłącznie do wybranych regionów lub obszarów problemowych.
3. Zapewnienie odpowiednich, stabilnych i długoterminowych środków finansowych na realizację Lokalnych Strategii Rozwoju w przyszłej perspektywie finansowej Unii Europejskiej.
4. Wzmocnienie instrumentów RLKS i LEADER jako podstawowych mechanizmów realizacji celów strategii „Right to Stay” oraz „Generation Renewal”.
5. Zachowanie oddolnego charakteru RLKS oraz rzeczywistego udziału społeczności lokalnych w procesach decyzyjnych dotyczących rozwoju obszarów wiejskich.
6. Harmonizację i uproszczenie zasad wdrażania wielofundusowego RLKS, w szczególności w zakresie kwalifikowalności wydatków, procedur oraz zasad rozliczania środków.
7. Zachowanie zasady równego dostępu mieszkańców wszystkich obszarów wiejskich do instrumentów rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.
8. Wzmocnienie głosu organizacji społeczeństwa obywatelskiego w ramach programowania i implementowania środków właściwych dla RLKS-u.
9. Programowanie w ramach RLKS-u jako element stały, środków na budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Rada podkreśla, że nie będzie odpornej, bezpiecznej i spójnej Europy bez silnych społeczności lokalnych oraz realnego udziału mieszkańców w zarządzaniu rozwojem swoich obszarów.

§ 3

Uchwałą niniejszą przekazuje się:

1. Przewodniczącemu Komitetu do spraw Pożytku Publicznego,
2. Ministrowi Funduszy i Polityki Regionalnej.
3. Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
4. Komitetowi ds. Umowy Partnerstwa.
5. Zespołowi ds. programowania Plan Partnerstwa Krajowego i Regionalnego.

Celem podjęcia stosownych działań programowych.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Współprzewodniczący
Rady Działalności Pożytku Publicznego
Michał Braun
Maciej Kunysz